

Varedeklaration for Regnskabsstatistik

0 Administrative oplysninger om statistikproduktet

0.1 Navn

Regnskabsstatistik.

0.2 Emnegruppe

Generel erhvervsstatistik

0.3 Ansvarlig myndighed, kontor m.v.

Erhvervslivets Struktur

Bjarne Moesgaard, tlf. 39 17 31 78, e-post: bmo@dst.dk.

0.4 Formål og historie

Formålet med Regnskabsstatistik er at belyse det danske erhvervsliv og danne grundlag for driftsøkonomiske analyser, erhvervspolitiske beslutninger og for evaluering af den førte erhvervspolitik. Herudover er regnskabsstatistikken et meget væsentligt input til opførelsen af nationalregnskab.

Danmarks Statistik har tidligere vha. spørgeskemaer udarbejdet regnskabsstatistik for industri, bygge og anlæg samt handels- og serviceerhverv. Bortset fra regnskabsstatistik for industri blev disse statistikker nedlagt i forbindelse med, at det fra 1986 blev obligatorisk for erhvervsvirksomhederne at indberette standardiserede regnskabsoplysninger til skattemyndighederne (SLS-E systemet). Dette system er imidlertid siden blevet kraftigt amputeret både mht. antal indberettere og antal regnskabsposter, der skal indberettes. For at kunne opfylde de nationale formål med en regnskabsstatistik og samtidig danne grundlag for indberetninger af regnskabsoplysninger til Eurostat har det derfor været nødvendigt at etablere en regnskabsstatistik, der udover oplysninger i SLS-E systemet, også bygger på spørgeskema-udarbejdede oplysninger fra firmaer.

Den nye regnskabsstatistik dækker for året 1994 bygge og anlæg og detalilhandel. Fra 1995 dækkes også industri, idet den tidligere udelukkende spørgeskemabaserede regnskabsstatistik for industri blev omlagt til den nye statistik. Fra 1998 dækkes desuden engros-handel og fra 1999 de øvrige private byerhverv.

Der offentliggøres årligt på firmaniveau, og fra og med 1995 offentliggøres desuden en årlig regionalfordelt regnskabsstatistik, som refererer til arbejdsstedsniveauet.

0.5 Brugere og anvendelsesområder

Brugere: Offentlige myndigheder, Eurostat, brancheforeninger, private firmaer, politikere, økonomer, journalister og studerende.

Anvendelsesområder: Dørløbsøkonomiske og geografiske analyser, og derudover benyttes statistikens grunddata som et meget væsentligt input til beregning af nationalregnskab.

0.6 Kilder

- Spørgeskemaer
- Told- og Skattestyrelsen (SLS-E)
- Erhvervsregisteret i Danmarks Statistik
- Lægemiddeldelstyrelsen vedr. apoteker

0.7 Indsamlingshjemmel

Lov om Danmarks Statistik, jfr. lovbekendtgørelse nr. 599 af 22. juni 2000, § 8 og 12.

0.8 Respondentbyrde

For 2003 er firmaernes byrde ved indberetning til regnskabsstatistikken opgjort til 14.694 timer eller 5,5 mio. kr..

0.9 EU-regulering

Rådsforordning nr. 58/97, den såkaldte Strukturforordning, pålægger landene at levere oplysninger til EUROSTAT vedr. erhvervenes omsætning, værditilvækst, beskæftigelse, løn, investeringer mv. Hovedparten af disse oplysninger fremskaffes i Danmark ved hjælp af regnskabsstatistikken.

1 Indhold

1.1 Indholdsbeskrivelse

Statistikken omfatter fra og med 1994 bygge og anlæg samt detailhandel (på arbejdsstedsniveau fra og med 1995). Fra 1995 tillige industri. Fra 1998 inddrages engrosandel og fra 1999 de resterende byerhverv. Statistikken belyser virksomhedernes resultatopgørelse, balance og investeringer både på firmamiveau og på arbejdssteds- og faglig enhedsniveau. Statistikgrundlaget indeholder detaljerede regnskabsposter, herunder omsætning, køb, omkostninger, årets resultat, aktiver, passiver og investeringer. De vigtigste fordelingsvariable er branche, ejerform, størrelsesgruppe og geografi. Ved udarbejdelse af grundlaget for statistikken er der beregnet detaljerede regnskabsposter for alle firmaer i brancherne. Statistikgrundlaget giver derfor mulighed for en række alternative fordelinger ud over de offentliggjorte tabeller.

1.2 Statistiske begreber

Branche

Statistikgrundlaget indeholder de 6-cifrede branchenumre i Dansk Branchekode 1993 (DB93).

Ejerform

Juridiske ejerform, som fx enkeltmandsvirksomhed, interessentskab, A/S, ApS, mv.

Størrelsesgrupper
Firmaerene kan bl.a. inddeles størrelsesmæssigt på basis af antal beskæftigede omregnet til årsværk. I publikationer anvendes størrelsesgrupperne 0-9, 10-19, 20-99 og 100+ beskæftigede.

Geografi
Geografisk fordeling af regnskabsposter på arbejdssteder, publiceret på amtsniveau.

Regnskabsposter
Poster fra firmaernes regnskab om omsætning, diverse omkostningstyper, vareforbrug, aktiver, passiver samt investeringer.

Uddybende beskrivelse af visse regnskabsvariable og anvendte begreber:

Omsætning
Indtægter ved salg af produkter og tjenesteydelser der hidrører fra firmaets primære drift. Omsætningen er opgjort efter rabatter og er ekskl. afgifter m.m., der direkte er forbundet med salget. Omfatter også arbejde udført for egen regning og opført under aktiver, fx bygning af egne maskiner.

Andre driftsindtægter
Indtægter, som ikke har forbindelse med den primære drift, herunder refunderede sygedagpenge og offentlige løntilskud.

Vareforbrug
Det forbrug som medgår til omsætningen. Det vil sige køb af råvarer, færdigvarer og energi plus/minus lagerændringer.

Finansielle indtægter
Renter, provisioner, kursgevinsten på værdipapirer og udlandslån, udbytte af aktier og anpartar mv.

Finansielle omkostninger
Renter, kurstab på værdipapirer og udlandslån, provisioner og udgifter til depot mv.

Anlægsaktiver
Den del af formuen som er bestemt til vedvarende eje eller brug for firmaet, fx bygninger, maskiner, inventar, patenter, licenser samt langsigtede investeringer af finansiel karakter, fx aktier og obligationer.

Omsætningsaktiver
Varelagre, likvide beholdninger, salgsstilgodehavender samt let realisable værdipapirer der ikke er bestemt til vedvarende eje.

Egenkapital
Ejernes andel af kapitalen. Beregnes som aktiver i alt minus summen af hensættelser og gæld.

Hensættelser
Forpligtelser hvis størrelse eller forfaldstid ikke kendes med sikkerhed, fx udskuet skat og pensionsforpligtelser.

Kortfristet gæld

Gældsposter der forfalder inden for 1 år, fx varegæld og skyldig moms.

Langfristet gæld

Gældsposter med en løbetid over 1 år, fx prioritetsgæld.

Investeringer

Tilgang og afgang af anlægsaktiver, dvs. fast ejendom (grunde, bygninger mv.) og driftsmidler (maskiner, køretøjer, inventar mv.) og immaterielle aktiver (software, licenser mv.). Tilgang opgøres til anskaffelsespris for afskrivninger og andre reguleringer og omfatter såvel købte som leasede aktiver. Afgang værdisættes til salgsprisen eller, hvor denne ikke kendes, til den nedskrevne værdi.

Ansatte

Lønmodtagere som har ansættelse i firmaet. Udtrykt som fuldtidsbeskæftigede (årsværk).

Beskæftigede

I selskaber det samme antal som ansatte. I firmaer med personlig hæftelse indgår desuden ejere. I regnskabsstatistikens grunddata indgår kun oplysninger om antal ansatte. Antal beskæftigede i enkeltmandsvirksomheder er skønnet som antal ansatte + 1 og i interesseretskaber mv. som antal ansatte + 2.

Bruttoavance

Bruttofortjeneste i pct. af omsætning. Bruttofortjenesten beregnes som Omsætning minus Vareforbrug minus Køb af lønarbejde og underentrepriser.

Overkursgrad

Resultat af ordinær drift (overskud før finansielle og ekstraordinære poster og skat) udtrykt i pct. af summen af Omsætning og Andre driftsindtægter.

Egenkapitalens forrentning

efter selskabskat

Resultat efter selskabsskat målt i pct. af den gennemsnitlige egenkapital i løbet af året. Ud fra det foreliggende materiale er det ikke muligt præcist at opgøre den gennemsnitlige egenkapital, så den beregnes tilnærmelsesvis som: Egenkapitalen ultimo minus halvdelen af konsolideringsposten. Sidsinævnte post viser det beløb af årets resultat, som er overført til (eller fra) egenkapitalen.

Soliditet

Egenkapitalen udtrykt i pct. af de samlede passiver (ultimo).

Gennemsnit

Beregnes for hver branche (eller størrelsesgruppe mv.) på basis af summerede tal for de relevante regnskabsposter. Store firmaers resultater får derved større vægt end små firmaers.

Median

Fremkommer ved at udregne det pågældende nøgletal for hvert firma i branchen (eller størrelsesgruppen mv.) og derpå sortere firmaerne i størrelsesorden i henhold til dette nøgletal. Medianen er lig nøgletallet for det firma, som ligger netop midt i den sorterede række. Store firmaers resultater betyder her ikke mere end små firmaers.

2 Tid

2.1 Referencetid

Regnskabsstatistikken for et givet år, t , er baseret på regnskaber afsluttet i perioden 1. maj (t) - 30. april ($t+1$).

2.2 Udgivelses tid

Statistikkerne udkommer én gang om året. De er blevet udgivet godt et år efter sidste regnskabsafslutningsstidspunkt. Målsætningen er, at statistikken skal udkomme inden et år efter sidste regnskabsafslutningsstidspunkt.

2.3 Punktlighed

Statistikken på både firma- og arbejdsstedsniveau publiceres normalt ca. 14 måneder efter sidste regnskabsafslutningsstidspunkt.

2.4 Hyppighed

Udkommer én gang om året.

3 Pålidelighed og usikkerhed

3.1 Samlet pålidelighed

Statistikken giver et pålideligt billede af det danske erhvervs livs økonomiske situation.

Mest sikker er statistikken på firmaniveau, da årsregnskaberne laves på dette niveau. På arbejdsstedsniveau vurderes det også, at de offentliggjorte tal på hovedbranche- og amtsniveau er pålidelige på trods af en vis usikkerhed.

3.2 Usikkerhedsbilleder

Nogle af oplysningerne i regnskabsstatistikken er mere detaljerede end de poster, der kræves ifølge Årsregnskabsloven. Det gælder fx. oplysninger om energiforbrug. Det kan betyde, at virksomhederne kan have svært ved give disse oplysninger, og det er derfor sandsynligt, at data vedr. disse oplysninger er undervurderet.

Investingsoplysninger fremgår heller ikke direkte af poster på regnskaber, der følger Årsregnskabsloven, men de kan udledes af en tabel i noterne til regnskab. Man må derfor også påregne en vis sandsynlighed for, at investeringerne er undervurderet blandt de firmaer, som udfylder og indsender spørgeskemaer til Danmarks Statistik. Blandt de firmaer, som ikke modtager et spørgeskema, er usikkerheden mht. investeringerne dog størst, da kildematerialet her ikke indeholder data om investeringer, som derfor må beregnes, med den usikkerhed som det indebærer.

Regnskabsstatistikken er mere usikker på arbejdsstedsniveau end på firmaniveau, idet fordelingsmetoden hviler på antagelser. På trods af usikkerheden vurderes det dog, at oplysningerne er pålidelige på hovedbranche- og amtsniveau.

Bemærkninger til de forskellige kildematerialer:

A. Der udtømmes en stikprøve på ca. 9.000 firmaer. Sandsynligheden for at et firma udtømmes bestemmes især af firmaets størrelse, idet der anvendes flg. hovedregel:

0-4 beskæftigede: Fritaget med enkelte undtagelser.
 5-9 beskæftigede: Udtømmes 1 år i en 10-års periode
 10-19 beskæftigede: Udtømmes 2 år i en 10-års periode
 20-49 beskæftigede: Udtømmes 3 år i en 6-års periode
 50- beskæftigede: Deltager hvert år

Uanset beskæftigelses størrelse udtømmes endvidere firmaer med stor momsomsætning (branchehængig men typisk mindst 100 mio.kr).

For regnskabsåret 2002 blev der modtaget regnskabsoplysninger fra 96 pct. af de firmaer, der blev udtømmet i stikprøven.

De oplysninger, der indhentes af Danmarks Statistik direkte fra firmaerne vha. spørgeskema (eller uddrages fra specificerede regnskaber, som virksomhederne indsender), er de mest detaljerede. Spørgeskemaet følger i så høj grad som muligt Årsregnskabsloven, og de indhentede oplysninger gennemgår en systematisk fejløgning i Danmarks Statistik. I forbindelse med indtastning af oplysningerne er der opbygget et automatisk fejløgningssystem, der giver meddelelse om fejl, hvis den indre konsistens, der skal være i et regnskab, ikke er opfyldt. Derudover giver fejløgningssystemet meddelelse, hvis der er oplysninger, der forekommer usandsynlige, når de sammenholdes med evt. tidligere afgivne oplysninger eller oplysninger fra andre firmaer i samme stratum (ejertorm/branche/størrelsesgruppe). Disse fejl eller usandsynlige oplysninger checkes og rettes, evt. ved at firmaet kontaktes. For disse firmaer må regnskabsoplysningerne betragtes som meget pålidelige, og denne gruppe tegnede sig i 2002 for 68 pct af den samlede omsætning (inkl. firmaerne i B nedenfor).

B. Alle danske apoteker indsender regnskabsoplysninger til Lægemiddeldelstyrelsen, som sender Danmarks Statistik kopier heraf. Disse regnskabsoplysninger afviger på visse poster fra opdelingen på Danmarks Statistiks spørgeskema, men bliver skønsmæssigt tilpasset dette, og deres pålidelighed er høj.

C. SLS-E systemet indeholder ikke så detaljerede regnskabsoplysninger som spørgeskemaerne. De poster, der findes på SLS-E, må betragtes som pålidelige, da de benyttes i forbindelse med skatteilgningen. Vha. stratainddeling og nøgletal fordels SLS-E systemets regnskabsposter ud på de detaljerede regnskabsposter, hvilket for såvel posterne på resultatopførelsen som på balancen må anses for at give et rimeligt pålideligt resultat. SLS-E systemet indeholder imidlertid ikke oplysninger om investeringer. De firmaer, som i statistikken dækkes af SLS-E oplysninger, tegnede sig i 2002 for 19 pct. af den samlede omsætning.

D. For de firmaer, der ikke indhentes spørgeskema-oplysninger fra, og som ikke findes i SLS-E materialet, beregnes regnskabsposterne vha. stratainddeling og nøgletal i forhold til antal beskæftigede lønmodtagere. Oplysningerne for disse firmaer er naturligvis behæftet med betydelig usikkerhed, men da de kun tegnede sig for 13 pct. af omsætningen i 2002,

Forøger de kun i begrænset omfang den samlede usikkerhed på statistikens resultater.

3.3 Tal for usikkerhed

Fra og med referencetåret 1999 offentliggøres der tal for 95%-sikkerhedsintervaller i årsartiklen i Statistiske Efterretninger (tabel 2).

4 Sammenlignelighed

4.1 Sammenlignelighed over tid

Statistikken på firmaniveau på samme grundlag som nu findes tilbage til 1994 for bygge- og anlægsvirksomhed samt detailhandel, til 1995 for industri, til 1998 for engrosandel og til 1999 for øvrige byerhverv.

Fra og med år 2000 er beregningsmetoden ændret for firmaer, der højt har ansat 1 årsværk, og hvor der ikke haves oplysninger fra spørgeskema eller E-systemet. Ændringen anses for at gøre tallene for disse firmaer mere pålidelige, men vanskeliggør en sammenligning med tidligere år, især på områder hvor denne firmatype udgør en væsentlig andel.

En ny årsregnskabslov trådte i kraft fra og med 2002. Blandt de vigtigste ændringer i forhold til tidligere kan nævnes:

a) Immaterielle og finansielle aktiver samt finansielt leasede aktiver skal i højere grad end tidligere optages på balancen, og det skal som hovedregel ske til markedsværdi, hvor der tidligere var mulighed for straksafskrivning eller værdisættelse til historiske kostpriser og lign.

b) Igangværende arbejder for fremmed regning flyttes fra varebeholdningen til tilgodehavender.

Den tidligere regnskabsstatistik for industrien, som ophørte med året 1994, omfattede alle industrivirksomheder med mindst 20 beskæftigede, mens den nye statistik dækker alle virksomheder uanset størrelse. Derfor er de to statistikker ikke umiddelbart sammenlignelige.

På arbejdsstedsniveau findes sammenlignelige oplysninger tilbage til 1995 for bygge- og anlægsvirksomhed samt detailhandel og industri, til 1998 for engrosandel og til 1999 for øvrige byerhverv.

Inaktive samt firmaer, der har hobbykarakter, indgår ikke i statistikken. Aktivitetsgrænsen for at medtages som reelt aktiv erhvervsvirksomhed er væsentligt forhøjet fra og med 1999. Dette bevirker en kraftig reduktion i antallet af firmaer og arbejdssteder og en mindre reduktion i antallet af beskæftigede. Derimod er påvirkningen af regnskabsstallene i de enkelte brancher minimal.

4.2 Sammenlignelighed med anden statistik

Regnskabsstatistikken på firmaniveau er sammenlignelig med den indtil 1998 publicerede SLS-E baserede regnskabsstatistik. Derudover udarbejdes en række statistikker, der belyser dele af virksomhedens regnskab. Som eksempler kan nævnes omsætningsstatistikken, varestatistikken for industrien, ordre- og omsætningsstatistik for industrien. Disse statistikker er ikke direkte sammenlignelige med regnskabsstatistikken pga. forskelle i enhedsafgrænsning, dækningsgrad og definitioner.

4.3 Foreløbige og endelige tal

Der offentliggøres kun endelige tal.

5 Tilgængelighed

5.1 Distributionskanaler

Nyt fra Danmarks Statistik, *Generel erhvervsstatistik* (Statistiske Efterretninger) og Danmarks Statistikbank (www.statistikbanken.dk)
Arspublikationer: *Statistisk Arbejd* og *Statistisk Tårsoversigt*.

5.2 Grundmateriale: Lagring og anvendelsesmuligheder

Statistikens grunddata er lagret på årstier indeholdende et komplet sæt af variable for hver eneste firma dækket af statistikken. Dette giver stor fleksibilitet mht. anvendelsen, ikke mindst til serviceopgaver. Desuden findes sum-datasæt med fordeling efter branche, ejerform, størrelsesgruppe og geografi. Detaljeret dokumentation af indholdet findes på Danmarks Statistiks hjemmeside: www.dst.dk --> Vejviser --> Dokumentation --> TMFS --> Generel erhvervsstatistik --> Regnskabsstatistik.

5.3 Dokumentation

En beskrivelse for de enkelte år findes i artiklen i Statistiske Efterretninger.

5.4 Øvrige oplysninger

For yderligere oplysninger om spørgeskemaet, regnskabsposter, mv. henvises til hæfterne:

Regnskabsstatistik for firmaer 2002 (*Generel erhvervsstatistik 2004:10*) og
Regionalfordelt regnskabsstatistik 2002 (*Generel erhvervsstatistik 2004:11*).